

Kulturhistoriska Bokförlaget

KULTURHISTORIA, MEMOARER, BIOGRAFIER, SLÄKTFORSKNING, HEMBYGDSINFORMATION,
FAKTA, FIKTION OCH DEBATT I NÄRA SAMVERKAN MED FÖRFATTARE OCH UPPDRAGSGIVARE

P R E S S M E D D E L A N D E

Ny bok *Ekonomisk Kulturhistoria*

1700-talets kulturella guldålder gav upphov till den moderna kulturpolitiken

Hur uppstod den fria konstnärsrollen under 1800-talet? Jo, troligen som en del av 1700-talets kulturella guldålder och dess aktiva kulturpolitik som stöd till de sköna konsterna och konsthantverket. Det visas i den aktuella antologin *Ekonomisk Kulturhistoria* där ekonomi- och konsthistoriker undersöker konsten och kulturens ekonomi och försörjning i dåtidens Stockholm.

Huvudstaden var centrum i en enastående utveckling under frihetstiden med hattpartiet och kända kulturmecenater. I början av 1800-talet ökade kommersialiseringen med en växande marknad för "Stockholmskvalitet", ett begrepp som används på antikvitetsmarknaden än idag.

De nya statliga instituten som Konstakademien och stöd till en omfattande konstindustri efter franska förebilderna pressade skråväsendets urgamla hämsko på kulturen tillbaka. Statliga institut skapade både en ökad försörjning för kulturarbetare och främjade en ökad konstnärlig frihet. Men man behöll skråhantverkets krav på kunskap och kompetens. Dagens konstakademi och arbetsdomstol är exempel på institut från denna tid liksom det ännu äldre Kommerskollegium och Kungliga slottet.

Stockholm blev ett centrum för konst- och konsthantverk med betydande internationella inslag. Paradoxalt kan man tycka eftersom Sverige efter det krigiska 1600-talet vände sig inåt. Slottshantverkare från Versailles, Carl Gustaf Tessins och Jean Eric Rehns Parisvistelser och ca 4 000 immigrerade textilarbetare till konstindustrin garanterade kontinuiteten. Många immigranter blev kvar.

Ekonomisk kulturhistoria – Bildkonst, konsthantverk och scenkonst 1720–1850 speglar något av denna 1700-talets kulturella guldålder. Konstnärer och konsthantverkare var redan då föremål för en aktivistisk statlig politik för att skapa ett växande välstånd inom landet.

KULTURHISTORISKA BOKFÖRLAGET

Box 6884, 113 86 Stockholm

Telefon 08-545 560 50

red@kulturhistoriska.se

www.kulturhistoriska.se

Bankgiro 456-6824

KULTURHISTORISKA BOKFÖRLAGET INGÅR I
INFORMATIONFÖRLAGET HEIMDAHLS AB 556065-8907

Boken visar att de svenska 1700-talets kulturhistoria var inte bara estetisk, den var också materiell och fokuserar på en förbisedd men central aspekt av konstnärers och konsthantverkarens ekonomi i det dåtida Stockholm, och deras arbete ansågs ha nationalekonomisk betydelse.

Man betraktade konstindustrin som en del av ett näringspolitiskt sammanhang. Främjandet av handel och manufaktur var tänkt att skapa ett växande välstånd inom landet efter det krigiska 1600-talet. Därför lagstiftade man i början av 1700-talet om nya institut, det var då som hallrätten och konstakademien tillkom. De främjade en friare konstnärlig utveckling jämfört med skråväsendet samtidigt som konst och konsthantverk blev mer kommersiellt inriktat och ibland ekonomiskt framgångsrikt. Konst blev nu även en vara som såldes på en växande marknad. De flesta konstnärer identifierade sig som hantverkare.

En viktig fråga bakom antologins undersökningar är i vilken grad kulturarbetares försörjning skilde sig åt beroende på vilka institutioner de tillhörde: skråväsendet, hovet, adliga hushåll, konstakademien eller hallrätten. Den andra huvudfrågan är hur de undersökta konstnärerna och konsthantverkarnas finansiella nätverk var sammansatta. Deras ekonomi bestod av ett komplicerat spindelnät av krediter. De hade dels fordringar och skulder mellan varandra för köp av material, varor och tjänster. Dels hade de fordringar på kunder och skulder till privata bankirer och mecenater. Deras ekonomi utgjorde en myriad av finansiella transaktioner och borgensförbindelser. Det visar de många konkurserna.

Bokens undersökningar har utformats i ett samarbete mellan disciplinerna konstvetenskap och ekonomisk historia efter internationella förebilder. Undersökningarna omfattar såväl yrkena målare, möbelsnickare och scenarbetare som fallstudier av Pehr Hilleström, Pehr Hörberg och Carl Enhörning.

Klas Nyberg är bokens huvudredaktör. Han är verksam som professor i modevetenskap vid Stockholms universitet. Han har en bakgrund som professor i ekonomisk historia vid Uppsala universitet med inriktning på 1700-talets näringsliv och finansväsen.

TITEL	Ekonomisk kulturhistoria – Bildkonst, konsthantverk och scenkonst 1720–1850
FÖRFATTARE	Klas Nyberg m fl.
UTKOMMER	30 mars 2017
ISBN	978-91-87151-09-5
BOKEN FINNS	i bokhandeln och där böcker säljs
UTGES AV	Kulturhistoriska Bokförlaget
KONTAKTA	Förlaget, red@kulturhistoriska.se telefon 08-545 560 50 eller författarna genom Klas Nyberg, klas@fashion.su.se